

RAPOR-Diyanet İşleri Başkanlığı'nın gizli tarikat raporu-4: Diyanet eliyle toplumsal eğitim

Raporun sonuç bölümünde cemaat ve tarikatların yasaklanmasından ziyade şeffaflaştırılarak denetlenmesi ve toplumun olumsuzluklara karşı bilinçlendirilmesi isteniyor. İmam Hatip Liseleri ve İlahiyat Fakültelerindeki eğitimin kalitesinin de artırılması öneriliyor.

06 Ağustos 2019 tarihli yazı dizisinin dördüncü ve son bölümü:

<https://www.aydinlik.com.tr/diyanet-isleri-baskanligi-nin-gizli-tarikat-raporu-4-diyanet-eliyle-toplumsal-egitim-ozgurluk-meydani-agustos-2019>

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın gizli tarikat raporu-4: Diyanet eliyle toplumsal eğitim

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan Tarikatlar Raporu'nun son bölümünde tarikatlarla ilişkin bir değerlendirme yapılarak öneriler sunuluyor...

Önerilerin başında dini cemaat ve tarikatların yasaklanmasından ziyade şeffaflaştırılarak denetlenmesi ve toplumun olumsuzluklara karşı bilinçlendirilmesi isteniyor. İmam Hatip Liseleri ve İlahiyat Fakültelerindeki eğitimin kalitesinin de artırılması öneriliyor. Raporda şöyle deniyor: “Toplum içindeki sosyal yapıları yasaklama ile sonuç alınamayacağı açıktır. Bundan dolayı, bu tür sosyal örgütlenmelerin yasal bir zeminde hareket etmelerinin sağlanması şarttır.” ‘Sonuç’ bölümündeki değerlendirmede şu görüşlere yer veriliyor (ara başlıklar Aydınık’a aittir):

1970’LERDEN SONRA CEMAATLER YAYILMA EĞİLİMİ GÖSTERDİ

“Ülkemizdeki dini hareketler, bazen kendilerini geleneksel dini-kültürel yapılara nispet ederek, bazen de bir kişinin fikirleri etrafında hareket ederek bağlılarını yönlendirmişlerdir. 1960-1970 yıllarına kadar daha çok tarikatlar ve Nurcu gruplar bu konuda ana akımı oluştururken, 1970’li yıllardan sonra dini-sosyal teşekküller (cemaatler) yayılma eğilimi göstermiş ve son yıllarda ise kişi merkezli dini yapılar hızlı bir şekilde çoğalmıştır. Ülkemizde, belirli dönemlerde ortaya çıkan din karşıtı politikalar, toplumu “dini yaşam” konusunda arayışlara ve bilerek ya da bilmeyerek gruplaşmaların bir parçası olmaya sürüklemiştir. Bununla birlikte söz konusu teşekküllerin tamamının, ülkemizin içinde bulunduğu siyasi veya sosyal saiklerden kaynaklandığını iddia etmek vakıaya uygun düşmemektedir. Zira Filistin meselesi, İran Devrimi, Vehhabilik gibi dış etkenler de bazı oluşumların teşekkülünde muharrik görevi görmüştür.

‘ÇIKAR GÜDÜSÜ’

Dini yapılar arasında yerel hedeflerle hareket edenler olduğu gibi, bütün dünyayı kurtarma iddiasıyla ortaya çıkan ve mega idealler peşinde koşarak özel bir misyonla hareket eden yapılar da mevcuttur. Başlangıçta dini, karizmatik kişiler etrafında şekillenen bu türden hareketler, zamanla kendi içinde hiyerarşik bir yapılanmaya, bir söyleme ve misyona dönüşmektedir. Dini referansların ve tarihte temayüz etmiş dini şahsiyetlerin anlatıları, bu tür yapılarda müntesiplerini motive etmek için manipülasyon aracı olarak kullanılmaktadır. Öte yandan tasavvufi bazı çevrelerce dillendirilen dini yaklaşım ve tecrübeler, İslam’ın doğru ve açık bilgisinden koptuğu takdirde indi mülahazaya evrilmekte ve istismar alanına

dönüşmektedir. Bilhassa tasavvufî düşüncenin kurumsallaşmasıyla oluşan bazı yapılar, zaman zaman etki alanlarını güçlendirme adına pragmatizme kayabilmekte ve varlıklarının devamı için dünyevî kaygılarla hareket edebilmekte, kurumsal güç ve çıkar güdüsü bireyin manevî tezkiyesinin önüne geçebilmektedir. Bütün bunlarla birlikte İslam'ın ana yolundan sapmamayı kendisine ilke edinen grupların varlığı da inkâr edilemez. Toplumun ahengini bozan, dini ve dini değerleri istismar eden ve ferdin bireysel sorumluluğunu ortadan kaldıran her tür akıma karşı toplumsal bilincin artırılması ve farkındalık oluşturulması için şu dört unsur öne çıkmaktadır: a. Hukuk, b. Diyanet İşleri Başkanlığı, c. Milli Eğitim Bakanlığı, d. İlahiyat Fakülteleri.

'SOSYAL ÖRGÜTLENMELER

Devletin öncelikli ele alması gereken tedbir, ülkemizdeki dini hareketlerin şeffaflığını temin edecek yasal çerçeveyi ortaya koymasıdır. Söylemlerindeki gizem, abartı ve kurtuluş garantili motifler sebebiyle halka daha çabuk ulaşabilen her türlü oluşumun belli bir hukukî çerçeve içine alınması, söz konusu oluşumların hem kamu otoritesince denetlenmesini mümkün olacak, hem de bunların kendi kendilerini denetleme (otokontrol) mekanizmalarını geliştirecektir. Esasen Osmanlı Devleti'nin son yıllarında hayata geçirilen Meclis-i Meşâyih tecrübesi bu bağlamda incelenmeyi hak etmektedir. Mezkûr hareketler hakkında, "malî kontrol, asayiş bozan unsurlara karşı önlem ve toplumun değerlerini koruma" hususlarını da içeren kanuni denetimlerin mümkün hale getirilmesi, "merdiven altı" tabir edilebilecek oluşumlara kapı aralanmasına da mani olacaktır. Toplum içindeki sosyal yapıları yasaklama ile sonuç alınamayacağı açıktır. Bundan dolayı, bu tür sosyal örgütlenmelerin yasal bir zeminde hareket etmelerinin sağlanması şarttır. Eğer bu kanuni denetim mekanizması kurulmazsa, dinin kutsallarının ticaretini yapandan din adına şantaj üretene veya menfi davranışlarını din adına meşrulaştırmak isteyen kadar birçok kişi veya grupların oluşması kaçınılmazdır. Bu durumda, asayiş sorunu olduktan sonra fark edilen yapılara karşı, vücudun kangren olmuş bir parçasının kesilip atılmasından farklı bir çözüm sunulamayacağı aşikârdır. Yasal zeminin evveleminde oluşturulması, toplumun geleceği olan gençlerin bu tür yapılara eğilimini ve katılımını ciddi oranda engelleyecektir. Aynı şekilde yasal boşluktan yararlanan ve kendilerine dini bir görünüm veren kişi veya gruplar da toplum içinde ciddi huzursuzlukların doğmasına, hatta dini anlayış ve yaşayışta kayıplara ve kaygılara yol açacaktır.

'TOPLUMU BİLİNÇLENDİRMELİ'

Türkiye'de Diyanet İşleri Başkanlığı, İmam-Hatip Liseleri ve İlahiyat Fakültelerinin varlığı, radikal dini söylemlerin toplumda büyük çaplı yer bulabilmesine ve bu yapıların faaliyetlerini istedikleri gibi yapabilmelerine fırsat vermemiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı ve İlahiyat Fakültelerinin üzerine düşen en temel vazife bu tür yapılara karşı toplumu bilinçlendirecek ve bilgilendirecek bir çaba ve çalışma içinde olmasıdır.

Ülkemizdeki teşekküllerin, yasal bir zemine kavuşturularak mali ve asayiş yönünden denetimlerinin yapılmasının yanında Diyanet İşleri Başkanlığınca dini açıdan denetlenmeleri zaruret arz etmektedir. Dini düşünce ve uygulamada birtakım sapmalar ve güvenliği ilgilendiren sorunlar varsa, bu durum, dini bilgiyi aktaran eğitim kurumlarının yeterliliğini gözden geçirmeyi gerektirmektedir. Bu bağlamda sorunun paydaşları olan Milli Eğitim Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurumu ve Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı birimler tarafından uygulanan eğitim programlarının toplumu kuşatıcılığı, etkinlik ve verimlilikleri yeniden

değerlendirilmelidir. Aslında bu kurumlar, hem geçmişten tevarüs eden dini bilgiyi gözden geçirerek bidat ve hurafelerden uzak bir şekilde çağımıza taşınmaları, hem de günümüz insanının içerisinde bulunduğu sosyal ve kültürel problemleri hesaba katan bir yöntem takip etmeleri ve yeni sentezlere açık olmaları yönüyle ülkemizin geleceği açısından hayati öneme sahiptir. Ancak daha etkili bir din eğitimi ve hizmeti için atılması gereken birtakım adımların olduğu da unutulmamalıdır. Eğitim kurumlarında dinin ve dini değerlerin etkili ve verimli bir şekilde öğretilmesi, öğrencilerin akıllarını, duygularını tatmin edecek, yeryüzünde bulunuşlarının varoluşsal anlam ve amaçlarını aydınlatacak, ülkü ve ideallerini besleyecek, İslam'ın bütün insanlar için bir rahmet kaynağı olduğu fikrini verecek bir yöntemin izlenmesi gerekir.

'KALİTELİ EĞİTİM'

Son yıllarda hem sayısal olarak hem de öğrenci kontenjanları açısından oldukça önemli bir artış gösteren ilahiyat fakülteleri, bazı büyük iller dışında öğretim elemanı açısından ciddi sorunlar yaşamaktadır. Bu sorunlar, ilahiyat fakültelerinde yapılan akademik çalışmaların niteliğini ve bu kurumlarda yetiştirilen din eğitimcilerinin kalitesini düşürmektedir. Bu kurumların, toplumun ihtiyaç duyduğu dini eğitim ve hizmetleri verecek nitelikli elemanları yetiştirmesi ve medeniyetimizin inşası yolunda dini tefekkürü geliştirecek bir kaliteye kavuşturulması gerekmektedir.”

BİTTİ

<https://www.aydinlik.com.tr/diyanet-isleri-baskanligi-nin-gizli-tarikat-raporu-4-diyanet-eliyle-toplumsal-egitim-ozgurluk-meydani-agustos-2019>